

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 144/2013-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou B., s. r. o., B., konajúcej prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. P. B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo/41/2012 z 24. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s., **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obo/41/2012 z 24. októbra 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti, z jej príloh a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že 16. apríla 1993 bolo zmluvou o združení podľa § 829 a nasl. Občianskeho zákonníka založené Združenie D., účelom ktorého malo byť dofinancovanie výstavby vodohospodárskeho diela a financovanie jeho prevádzky. Medzi zakladajúcich členov združenia patril aj S., štátny podnik (právny predchodca sťažovateľky), a Povodie D., štátny podnik, ktorý bol právnym predchodcom S., štátneho podniku (ďalej len „žalobca“). Na dosiahnutie účelu združenia sa každý z jeho členov zaviazal na určité plnenie, pričom v prípade právneho predchodcu sťažovateľky išlo o poskytovanie finančných prostriedkov z výnosov z prevádzky vybudovaných energetických objektov v jeho správe a následne vlastníctve. Z týchto prostriedkov mali byť žalobcovi ako vodohospodárskemu prevádzkovateľovi uhrádzané náklady jeho činnosti v združení. Podkladom na preukázanie opodstatnenosti nároku bola „výsledovka hospodárenia“, na základe ktorej boli štvrťročne vystavované jednotlivé faktúry, ktorými bolo uplatňované uhradenie príslušných nákladov. Z uvedeného záväzkového vzťahu zostali sporné úhrady niektorých faktúr (ďalej len „sporné faktúry“).

Žalobca 12. októbra 2000 uzavrel s obchodnou spoločnosťou B., a. s., organizačnou zložkou B. (ďalej len „komisionár“), komisionársku zmluvu č. 1/2000/R (ďalej len „komisionárska zmluva“), ktorou sa komisionár zaviazal vo vlastnom mene pre žalobcu a na jeho účet zariadiť vymoženie ťažko vymáhateľných pohľadávok voči sťažovateľke. Predmetné pohľadávky boli špecifikované v prílohe č. 1 komisionárskej zmluvy, pričom medzi nimi boli aj pohľadávky z už uvedených sporných faktúr. Podľa článku III bodu 4 komisionárskej zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že komisionár je oprávnený za komitenta pri zriaďovaní záležitosti prijať finančné alebo iné plnenie do svojej

dispozície, prípadne na vlastný účet. V nadväznosti na komisionársku zmluvu podpísali žalobca a komisionár v ten istý deň aj zmluvu o prístupí k záväzku, na základe ktorej sa komisionár zaviazal v zmysle § 533 ods. 1 Občianskeho zákonníka splniť za sťažovateľku jeho dlh identifikovaný rovnakým zoznamom neuhradených sporných faktúr, aký tvoril označenú prílohu komisionárskej zmluvy.

Sťažovateľka bola o uzavretí predmetnej komisionárskej zmluvy informovaná listom z 19. októbra 2000, pričom následne došlo k vzájomným rokovaniam medzi ňou a komisionárom. Zo zápisnice z ich vzájomného rokovania zo 16. februára 2001 malo vyplynúť usporiadanie pohľadávok žalobcu voči sťažovateľke a spôsob ich vysporiadania, podľa ktorého malo v prípade sporných faktúr dôjsť k vyrovnaniu pohľadávok formou jednostranných zápočtov medzi sťažovateľkou a obchodnou spoločnosťou O., a. s., na základe postúpenia pohľadávok od komisionára.

Žalobou z 24. októbra 2001 sa žalobca domáhal voči sťažovateľke a komisionárovi zaplataenia sumy 142 583 757,60 Sk spolu s úrokom z omeškania, pričom na jej zaplataenie navrhoval zaviazat' žalovaných spoločne a nerozdielne. Predmetná pohľadávka vychádzala práve z už uvedených sporných faktúr, ktoré podľa tvrdenia žalobcu neboli uhradené. Podstatou sporu pritom bola otázka, či záväzok sťažovateľky voči žalobcovi zanikol formou jednostranných zápočtov, ktoré realizovala prostredníctvom komisionára plniaceho si súčasne svoje povinnosti voči žalobcovi z komisionárskej zmluvy.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sa vo svojom rozsudku č. k. 38 Cb 83/01-286 zo 7. decembra 2004 stotožnil s právnym názorom sťažovateľky a žalobu v rozsahu týkajúcom sa žalovanej sumy voči nej zamietol (v ďalšom výroku však uznal jej povinnosť zaplatiť solidárne úroky z omeškania z uvedenej sumy za určité obdobie). Ako krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, medzi žalobcom a sťažovateľkou nebol dohodnutý spôsob splnenia záväzku a sťažovateľka „*si svoj dlh splnil[a] formou jednostranných zápočtov... i napriek tomu, že navrhovateľ v priebehu dokazovania trval na tom, že pohľadávka*“ sťažovateľky „*zanikne až pripísaním finančných prostriedkov*“ na jeho účet.

Všetci účastníci konania podali proti rozsudku krajského súdu odvolanie. Vo vzťahu k jeho výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o zaplatenie sumy 142 583 757,60 Sk proti sťažovateľke, podal odvolanie žalobca. Najvyšší súd ako súd odvolací však svojím rozsudkom sp. zn. 2 Obo 259/2007 z 19. marca 2008 rozsudok krajského súdu č. k. 38 Cb 83/01-286 zo 7. decembra 2004 (v znení doplňujúceho rozsudku č. k. 38 Cb 83/01-299 z 18. januára 2005) v časti, ktorou zaviazal žalovaného v 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu 142 583 757,60 Sk spolu s úrokom z omeškania v sume 92 455 069,30 Sk, a v časti, ktorou zaviazal žalovaného v 2. rade zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania sumu 600 000 Sk, potvrdil. Stotožnil sa pritom s odôvodnením krajského súdu v tejto otázke.

Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. Toto mimoriadne dovolanie smerovalo proti tej jeho časti, ktorou odvolací súd potvrdil zamietavý rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k sťažovateľke, a súčasne i proti výroku, ktorým bola komisionárovi ako druhému žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 142 583 757,60 Sk a 92 455 069,30 Sk úrokov z omeškania, pretože podľa generálneho prokurátora táto povinnosť mala byť uložená spoločne a nerozdielne obom žalovaným. Napadnuté rozhodnutie žiadal generálny prokurátor zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Doplnujúcim podaním z 24. apríla 2009 žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tým spôsobom, že zaviazá oboch žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne uvedenú istinu i úroky z omeškania.

Podľa generálneho prokurátora nevznikajú z konania komisionára vo vzťahu k tretím osobám žiadne práva ani povinnosti, a teda prijatie plnenia komisionárom od sťažovateľky nemá pre žalobcu žiadne následky, rovnako ako úkony vykonané medzi žalovanými. Napadnutý rozsudok tak podľa názoru generálneho prokurátora spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci spôsobenom nesprávnou aplikáciou § 324 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Najvyšší súd v uznesení č. k. 1 MObd0 V/6/2009-555 z 22. júla 2010 (ďalej aj „uznesenie o mimoriadnom dovolaní“) konštatoval, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), vec preskúmal v zmysle § 243a ods. 3 OSP bez nariadenia dovolacieho pojednávania a dospel k záveru, že dovolanie bolo opodstatnené. Najvyšší súd uviedol, že z komisionárskej zmluvy podľa § 577 Obchodného zákonníka vyplývajú práva a povinnosti len pre jej účastníkov. Zároveň podľa názoru najvyššieho súdu platí, že keďže nepriamy zástupca koná vo vlastnom mene, nevznikajú z jeho konania zastúpenému žiadne práva a povinnosti. Tretie osoby totiž ani nemusia vedieť, že koná ako komisionár. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že uvedené špecifiká nepriameho zastúpenia preto prakticky vylučujú, aby bolo predmetom zariadenia obchodnej záležitosti na základe komisionárskej zmluvy aj vymoženie pohľadávky komitenta. Keďže komisionár koná vo vlastnom mene, môže vymáhať len pohľadávky, ktoré mu patria. Na to, aby mohol vymáhať pohľadávku komitenta, musí mu ju tento zákonom predpísaným spôsobom postúpiť, a teda v takom prípade by vo vzťahu k dlžníkovi vystupoval ako vlastník pohľadávky alebo by musel byť na jej vymáhanie splnomocnený v mene komitenta, čo by ale znamenalo, že by už nešlo o konanie na základe komisionárskej zmluvy. Pokiaľ ale pohľadávka patrí komitentovi, k jej splneniu v zmysle § 324 ods. 1 Obchodného zákonníka podľa názoru najvyššieho súdu nemohlo dôjsť plnením veriteľovi. Najvyšší súd ako súd dovolací tak dospel k záveru, že rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho vychádza z nesprávneho výkladu príslušných ustanovení Obchodného zákonníka upravujúcich komisionársku zmluvu, najmä § 577 a § 581 v spojení s § 324 Obchodného zákonníka a v jeho dôsledku k nesprávnemu skutkovému a právnemu záveru o účinkoch plnenia žalovanej v 1. rade (sťažovateľky) komisionárovi na dlh žalobcu. Rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho preto najvyšší súd ako súd dovolací zrušil.

Proti uvedenému uzneseniu najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní podala sťažovateľka sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorú ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 45/2012-38 z 27. januára 2012 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Následne najvyšší súd ako súd odvolací napadnutým uznesením prevzal závery uznesenia najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní a zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 38 Cb 83/01-286 zo 7. decembra 2004 v znení doplňujúceho rozsudku č. k. 38 Cb 83/01-299 z 18. januára 2005 v časti zamietajúceho výroku o zaplatenie sumy 4 732 913,68 € s príslušenstvom proti sťažovateľke, v časti výroku o povinnosti zaplatiť sumu 4 732 913,68 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 3 068 954,07 €, ako aj v časti výroku o povinnosti sťažovateľky a žalovaného v druhom rade (komisionára) zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne úroky z omeškania vo výške 39 420 166 Sk s príslušenstvom žalovanému v 2. rade (komisionárovi) a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podala sťažovateľka opäť ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorej navrhuje, aby ju prijal na ďalšie konanie a rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a aby napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým *„odloží vykonateľnosť a pozastaví účinky právoplatného (napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.) ... a uloží prvostupňovému súdu, aby dočasne nekonal o časti prvostupňového rozsudku zrušenej napadnutým uznesením“*.

Zo sťažnosti tiež vyplýva, že sťažovateľka podala 14. januára 2013 dovolanie proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu. Ústavný súd vlastným šetrením 5. marca 2012 zistil, že najvyšší súd o dovolaní sťažovateľky (konanie vedené pod sp. zn. 1 Obdo V/5/2013) dosiaľ nerozhodol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokuje každý návrh predbežne na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, pričom skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 tohto zákona nebránia prijatiu návrhu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene pritom ústavný súd môže podľa tohto ustanovenia odmietnuť. Zároveň môže odmietnuť i návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05).

Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, a to predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa princípu subsidiarity ústavného súdu vyplývajúceho z poslednej vety čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka odôvodnila porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tromi námietkami. Podľa sťažovateľky najvyšší súd rozhodol v napadnutom uznesení vo veci, v ktorej sa už prv právoplatne rozhodlo (a to v predchádzajúcom rozsudku najvyššieho súdu v časti výroku, ktorý nebol zrušený uznesením najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní), zároveň sa tým odklonil od právne záväzného názoru dovolacieho súdu a pri svojom rozhodovaní arbitrárnym spôsobom aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z týchto dôvodov a v dôsledku tvrdenia o porušení uvedených základných práv malo dôjsť aj k porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala... v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva...

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podala 14. januára 2013 dovolanie, ale v snahe o naplnenie podmienky dodržania lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podala zároveň aj túto sťažnosť. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd neodmietol jej sťažnosť z dôvodu nedostatku právomoci, keďže v danej veci *„existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce na tej skutočnosti, že z doterajšieho štádia dovolacieho konania nie je zrejmé, či dovolací súd posúdi dovolanie ako prípustné“*. Sťažovateľka síce neuviedla v sťažnosti všetky dôvody, ktorými svoje dovolanie podporila, a dovolanie ani k sťažnosti nepriložila, poukázala však na to, že jedným z dôvodov dovolania bolo aj to, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, pričom túto námietku zahrnula aj do sťažnosti.

Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu sťažovateľka podaním dovolania (založeného na v zásade obdobnej argumentácii, akú uplatňuje v sťažnosti podanej ústavnému súdu) a súčasným podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci (IV. ÚS 177/05, III. ÚS 192/2011).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd pripomína, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok považuje za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. II. ÚS 31/00, II. ÚS 102/04, III. ÚS 192/2011).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj taký výklad § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého podmienka vyčerpania všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, nie je splnená samotným podaním opravného prostriedku oprávnenou osobou, ale až rozhodnutím o tomto prostriedku príslušným orgánom.

Ústavný súd už vyslovil názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 145/2010, IV. ÚS 195/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľkou využitý, za predčasné (porovnaj napr. IV. ÚS 242/2010, IV. ÚS 236/2012).

Na uvedenom závere nemenia nič pochybnosti sťažovateľky o prípustnosti dovolania najmä vo vzťahu k § 238 ods. 2 OSP, v ktorom sú uvedené dôvody dovolania voči „rozhodnutiam“. Podľa sťažovateľky je sporné, či najvyšší súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nedospeje k záveru, že dôvody uvedené v § 238 ods. 2 OSP sa síce podľa vyjadrenia zákona vzťahujú na akékoľvek rozhodnutia (teda aj rozhodnutia vo forme uznesenia), ale v zmysle systematického výkladu s prihliadnutím na to, že v § 238 OSP sú uvedené dovolacie dôvody voči rozsudkom, posúdi dovolanie voči uzneseniu ako neprípustné. Sťažovateľka však s takou možnosťou nesúhlasí a tvrdí, že „by bolo nelogické, aby súdy neboli viazané názorom dovolacieho súdu v prípade, ak rozhodujú uznesením a nie rozsudkom. Názory odbornej verejnosti v tejto otázke sa však rôznia a preto nie je zaručené, že dovolanie bude dovolacím súdom akceptované.“

Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania, a teda aj na výklad § 238 OSP je zásadne príslušný najvyšší súd ako súd dovolací (napr.

IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011). O prípustnosti dovolania môže rozhodnúť najvyšší súd ako súd dovolací a toto jeho rozhodnutie nemôže byť nahradené posúdením samotnou sťažovateľkou a v zásade ani ústavným súdom.

Bez ohľadu na to, či dovolanie sťažovateľky bude posúdené ako neprípustné v dôsledku názoru, že z § 238 ods. 2 OSP vyplýva síce prípustnosť dovolania aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v danej veci, avšak len proti rozhodnutiu vydanému v procesnej forme rozsudku (k tomu pozri aj II. ÚS 387/2010), musí ústavný súd zohľadniť skutočnosť, že o tej istej veci v súčasnosti rozhodujú dva orgány súdneho typu. Ústavný súd by posudzovaním prípustnosti dovolania, o ktorom ešte najvyšší súd nerozhodol, zasahoval do jeho právomoci a porušil by uvedenú zásadu subsidiarity.

Ústavný súd teda môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietané porušenie základných práv alebo slobôd napraviť. Iba za predpokladu, že sťažovateľka využila všetky jej dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebola s ich uplatnením úspešná, môže predložiť sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie svojho základného práva alebo slobody. K tomu treba dodať, že sťažovateľka nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinná postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľkou ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd v rozsahu jeho právomocí.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude v takýchto prípadoch považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu

právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú, a preto v prípade, ak nedôjde v dovolacom konaní k zrušeniu, resp. k zmene napadnutého rozhodnutia (teda aj v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu), je daná právomoc ústavného súdu tak na preskúmanie dovolacieho rozhodnutia, ako aj odvolacieho rozhodnutia a zákonná dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti plyní od doručenia dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, jeho body 51, 53, 54, a tiež rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 324/2010, III. ÚS 192/2010, IV. ÚS 245/2010 a sp. zn. III. ÚS 192/2011). *A contrario* potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľka k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúcej sa dovolacieho rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť v tejto časti týkajúcej sa porušenia označených základných práv sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu odmietnuť ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vzhľadom na jej predčasnosť, keďže o námietkach sťažovateľky, ktorými poukazuje na porušenie označených základných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, bude rozhodovať najvyšší súd v rámci konania o dovolaní.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky uplatnenými v petite jej sťažnosti a taktiež už neprichádzalo do úvahy zaoberať sa jej návrhom na odklad vykonateľnosti a pozastavenie účinkov napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2013